

Poslední. Jako poslední v EU budeme držet.

Historik, analytik Zdeněk Zbořil už ví, co přijde

- CZ24 News | 19. července 2022

EU: Že energetický balíček připravili diletanti a amatéři? „Pokud se tyto názory nestanou ‚veřejným míněním‘, nebo jak se dříve říkalo ‚obecnou vůlí‘, bude i tato vláda postupovat metodou pokus - omyl,“ předpokládá politolog Zdeněk Zbořil. Všímá si geopolitického dění, rodící se osy Ruská federace, Írán, Turecko a analyzuje situaci kolem dodávek ruského plynu do Evropy. Komentuje vládní krizi v Itálii a hrozbu uchopení moci „nástupkyní Mussoliniho“: „Kdo vidí nebezpečí v tomto případném úspěchu, měl by více přemýšlet, zda povaha demokracie, nebo jak rádi říkáme liberální demokracie, není na takové úrovni, že ‚silný stát‘ může být dnes pro někoho přitažlivější.“

„Musím se přiznat, že tentokrát mne příliš nezajímaly místy až divoké, přesto ale tematicky monotónní diskuse o situaci u nás doma a v Evropské unii,“ předesílá v dnešním Rozjezdu politolog Zdeněk Zbořil. „Více mne zaujala vládní zemětřesení hned v několika evropských státech (v GB, Itálii, Estonsku, Bulharsku), demonstrace na Srí Lance, ale hlavně hned několik jednání G7, G20. A hlavně cesta prezidenta Spojených států do Saudské Arábie a jeho reakce na rodící se osu Ruská federace, Írán, Turecko a jeho staronová rétorika vůči Číně,“ dodává.

Podobně zajímavý shledává i pohyb na bilaterální úrovni mezi Ruskou federací a SRN, Litvou a nepřímo i Polskou republikou. „Všechny tyto zmíněné body na světové mapě stále ještě dostávají zvláštní půvab díky plynu, ropě a dalším stále vzácnějším mezi vzácnými zeminami, obnovováním zavržené těžby uhlí, uznání výroby elektrické energie z jádra a tomu všemu, čemu v češtině někdo říká roztomile Grýn Dýl,“ popisuje a dodává: „Všimněte si, že se vyhýbám jen zdánlivě atraktivním tématům, jako jsou boje na Ukrajině, které jsou stále víc válkou mezi Spojenými státy v zastoupení NATO a Ruskou federací, protože se domnívám, že je to redundantní. Je to vlastně hlavně válka masmediální a její popis nebo analýzy jsou nad síly jednotlivce, který je bezbranný vůči občanům odcizené moci, která se ho snaží znevolnit a ovládnout.“

A jak se zatím česká vláda vypořádala s krizí a jak hodnotit vládní energetický balíček? „Vláda se s krizí nevypořádala, i když se snaží vypořádávat. Ale vámi vzpomínaný ‚balíček‘, jako všechny ostatní balíčky (co vlastně dnes ještě není ‚balíčkem‘), podle mého názoru, čeká osud všech ostatních balíků v Evropské unii tak snaživě zabalených do slibů a prázdných slov,“ uvedl politolog. „Nechme jeho hodnocení ekonomům, kteří, pokud jsou nezávislí, jím nejsou nadšeni, ale hlavně počkejme na jeho hodnocení občany, kteří tuto vládu zvolili a jak ukazují průzkumy veřejného mínění, jí stále důvěřují. I když se jejich přízeň přesouvá mezi jednotlivými členy pětikoalice z jednoho na druhého. Zatím se mi zdá, že hlavním tónem kritiků ‚balíčku‘ jsou výkřiky, že ‚přichází pozdě‘, a že jej připravili diletanti. To sice může být i pravda, ale pokud se tyto názory nestanou ‚veřejným míněním‘, nebo jak se dříve říkalo ‚obecnou vůlí‘, bude i tato vláda postupovat metodou pokus - omyl a naše hodnocení budou k ničemu,“ dodal.

Budeme poslední „tržně loajální“?

Maďarsko vyhlásilo zákaz vývozu energií, který má platit od srpna. „Pokud vím, stát v Maďarsku má hned několik různých nástrojů, jak řídit a zajistit svou energetickou bezpečnost. Jsou to zejména ty, kterých jsme se my v letech ‚co nejrychlejší privatizace‘ zbavili,“ připomíná Zbořil. Proto bychom se

neměli se situací v Maďarsku příliš srovnávat. „Navíc maďarská vláda má svou autoritu a jak demonstrace v Budapešti ukázala, jejich šest tisíc kritiků, které čeští reportéři vydávali za ‚masovou účast‘, je slabou opozicí proti tomuto rozhodnutí,“ podotýká. Na druhé straně vláda České republiky vznikla zejména z vůle a obratnosti voličů, členů a vedení ODS, a tak se podle Zbořila musíme chovat podle jejich dlouhodobě vyhlášených představ o svobodném trhu a jeho neviditelné ruce. „Přesto se mi ale zdá, že ČR je nejenom oddaným členem EU, ale že možná za několik měsíců může být tím posledním tržně loajálním,“ předpokládá.

Rusko od minulého pondělí pozastavilo na deset dní přepravu plynu do Evropy plynovodem Nord Stream 1 kvůli údržbě potrubí. „Pokud si dobře vzpomínám, ještě před necelým měsícem nás ČT seznamovala s peticí, kterou v několika prvních dnech podepsalo více než tisíc dvě stě petentů. Když to měl ve studiu komentovat Jiří Paroubek, prohlásil, že to je nepochopitelná hloupost, která může ohrozit život několika milionů občanů ČR a devastovat nenahraditelnou výrobu důležitých produktů,“ připomíná Zbořil. „Moderátor této diskuse expremiéra sice opatrně, ale přece jen kritizoval. Podle této petice neměli Češi ‚financovat Putinovu válku na Ukrajině‘. Dnes, když RF ‚pozastavila‘ a kladně reagovala na českou žádost, se zdá, že petenti byli ‚Putinovi agenti‘. Nebo jak říká MV ČR Vít Rakušan, ‚ruští švábi‘. Anebo pan MZV české koaliční vlády si bude muset nově nastudovat svou ‚východní‘ politiku a redefinovat svůj slovník vůči RF, který doposud postrádal diplomatickou úroveň,“ dodává.

Ale pokud jde o meritum věci, Zbořil si myslí, že startuje nové kolo jednání nejen o opravě nějaké důležité části Nord Stream 1. „Také je to ruské upozornění na skutečnost, že Nord Stream 2 je postaven a chybí mu nějaké kulaté razítko na německé straně. Nemusí v tom mít prsty jen ruská vláda, ale možná tento nápad mají i mnozí investoři zahálejšího energovodu. Kdo by také příležitosti, mimochodem způsobené chaotickým systémem sankcí EU, nevyužil,“ uvedl.

Po roce 1945 se předváděla technika ze západní fronty...

Diskusi mezi českou veřejností vyvolala výstava zničené ruské vojenské techniky na pražské Letné. „V Praze je v módě stavění a bourání pomníků, přejmenovávání náměstí a ulic od nepaměti. Takže nejde o nic nového. Každý politický režim nebo radnice usilují o sebe prezentaci způsobem, který považují své velikosti svému významu za odpovídající. ‚Probíhající diskuse‘ jsem si nevšiml, ale vzpomínám, že někdy v roce 1942 měl Karl H. Frank nápad vystavit na Václavském náměstí zničené a dobyté zbraně Rudé armády na východní frontě,“ zavzpomínal Zbořil. „Po roce 1945 se předváděla vojenská technika ze západní fronty několikrát a později více než čtyřicet let a na různých místech v Československu ‚vítězné zbraně‘ z Východu. Zájem a diskuse o tyto symboly trval někdy delší nebo kratší dobu, než někdo přišel na to, že tyto ‚památníky odsouzené ke slávě‘ se nejen budují, ale i demontují. V pražských Dejvicích máme unikát – pomník Simóna Bolívara, hrdiny boje za svobodu Latinské Ameriky, který podle mého názoru nápady našich radních ve zdraví přečká. Bolívar totiž v Praze nikdy nebyl, šťastně zemřel v roce 1830 a z pražských hodnostářů si na něj asi už nikdo nepamatuje,“ dodal.

V souvislosti s Putinovou invazí na Ukrajinu se objevují analogie s rokem 1968. Jenže, jsou správné? „Podle mého názoru nejsou, ale protože jsem rok 1968, na rozdíl od mnoha jiných, intenzívně prožíval, asi o tom nikoho dnes nepřesvědčím,“ komentuje Zbořil.

Dnes si můžeme zajít na čtvrtou dávku. Roušky opět symbolem

V Česku začalo od pondělí očkování proti koronaviru čtvrtou, posilovací dávkou. „Protože se už na sítích objevují poplašné a varovné informace, domnívám se, že zájem nebude příliš velký a bude záležet mj. na mediálním třeštění, zda se budeme navzájem strašit anebo doopravdy bát,“ komentuje Zbořil. „Zatím se mi zdá, alespoň podle reportáží ze zahraničí, že dokonce i v našem blízkém okolí

jsou roušky zase symbolem, ale zda to může někoho přesvědčit, že má jít na čtvrtou dávku, nevím," dodává.

Ministr zdravotnictví Vlastimil Válek se snaží lidi připravit na další koronavirovou vlnu. „Pana ministra jsem viděl asi dvakrát nebo třikrát v TV. Když přehlédnu jeho nepříliš sexy způsob vyjadřování, zdá se mi, že mluví rozumně a nechává na vůli nebo nevůli občanů (ale také na jejich zodpovědnosti), jak se rozhodnou," podotýká Zbořil.

Mezi bývalým předsedou TOP 09 Miroslavem Kalouskem a současnou šéfkou Topky, předsedkyní Poslanecké sněmovny Markétou Adamovou Pekarovou to vře. „Svým jednáním překračuje únosnou mez, je neupřímný a schází mu zodpovědnost," uvedla pořadu 360° Soukromí politiků. A jak si to vysvětlit? „Vysvětlit to neumím, ačkoliv mne napadá, že jde o rozhovor dvou, kteří si nemusejí nic vyčítat. Paní předsedkyně zřejmě nevyrůstala v sociálním prostředí, které by ji obohatilo taktem a úctou ke starším a zkušenějším. Miroslav Kalousek pro jakékoliv slovo také daleko nejde, a tak se snad na Prima CNN mohli vyvarovat výsledku jednoho nebo druhého na téma jejich soukromí. O tom snad nemusíme pochybovat, že je pro někoho pozoruhodné, ale mnoho jiných vůbec nezajímá..." komentuje Zbořil.

Zbořil: Vládní krize v Itálii není nic neobvyklého

Dostávají se k nám zprávy o rozkladu vládního kabinetu v Itálii. Navíc prý hrozí, že pokud dojde na předčasné volby, vyhraje podle průzkumů strana Bratři Itálie (Fratelli d'Italia). Některá média tvrdí, že tato strana je „partají fašistů“ a předsedkyně Giorgia Meloniová „nástupkyně Mussoliniho“.

„Vládní krize v Itálii není nic neobvyklého. Jen se zdá, že ve většině evropských zemích až příliš často používáme slovo fašismus, fašista jako synonymum nacista, německý nacionální socialista," podotýká Zbořil. V Itálii je to trochu podobné, jak v první Československé republice, kdy vznik fašistického hnutí byl odpovědí na relativní neúspěchy demokracie a zklamání z její degradace. „Dokonce v letech, kdy symbolem fašismu byl Benito Mussolini a jeho postupné sbližování se s německým nacismem, paktem proti Kominterně (1937), podpis Mnichovské smlouvy s jejím protisovětským akcentem, byl chápán fašismus jako obrana před komunismem. Později, a za nepřímé podpory jedné ze stran studené války, prožíval svou postupnou renesanci, a to vždy v letech, kdy tzv. demokracie nemohla nabídnout svým občanům prosperitu, odstranění zlořádů a jistou míru státní nezávislosti," popsal. „Ačkoli dnes se nám zdá být označení fašista nebo nástupkyně Mussoliniho odsuzující, nemusí to dnes v Itálii a v letech, kdy se v Evropě rodí nejen autoritativní, ale i autoritářské politické systémy, italské voliče odpuzovat," dodává.

Na závěr také analyzuje: „Fratelli d'Italia možná zvítězí ve volbách, ale s ohledem na specifickou italskou politickou kulturu a způsoby sestavování vlády není zdaleka jisté, zda jim toto volební vítězství umožní provádět závažné politické změny, anebo změny, které by přispěly k překonání krize, o níž se dnes v Itálii mluví s vážností větší, než si EU chce připustit.“

„Kdo vidí nebezpečí v tomto případném úspěchu, měl by více přemýšlet o tom, zda povaha demokracie, nebo jak rádi říkáme liberální demokracie, není na takové úrovni, že ‚silný stát‘ může být dnes pro někoho přitažlivější, než státní zřízení, které považujeme za ideální a které jím už dávno není," uzavírá dnešní Rozjezd Zdeněk Zbořil.